

KÁVÉESOK LAPJA

X. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

23. szám.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete.	Felelős szerkesztő: DR. HAVAS NÁNDOR	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy félévre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.	Megjelenik: minden hó 1-én és 15-én.	Szerkesztőség: Budapest, VIII., József körút 38. I. em. 5. Telefon: 32-1-05. — Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Rókk Szilárd-utca 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Törvényes árvédelem

Ha a főváros uccáin végigmegyünk és a különféle ipari és kereskedelmi vállalatok kiírt árait vizsgáljuk, valóságos íróna számba megy az, hogy az 1920. évi XV. tc. — az uszorabíróságokról és ardrágító visszaélésekről — még mindig érvényben van.

Érvényben van, sőt e törvény alapján még ma is eljárások indítottak akkor, amikor az egész vonalon a sokszor felpanaszolt dumping árak vannak érvényben.

Sajnos a vendéglátó iparok árletörése talán a legsúlyosabb jelenségek egyike és hova-tovább az egész ipar elpusztulásával fenyeget. Egymás után jelennek meg az ablakokon az árjelző táblák, amelyek olcsóbbnál-olcsóbb árakat mutatnak. Ez kifelé látszólag azt mutatja, hogy a viszonyok olyan kedvezőre változtak — a beszerzési árak és regie költségek annyira leszálltak, — hogy az eddigi árak fenntartása nem indokolt és azokat le lehet és le kell szállítani. A közönség szempontjából ez a jelenség első pillanatban tetszetős, mert hiszen mindenki örül, ha a mai nehéz viszonyok mellett valamihez olcsóbban hozzájut. Így tehát az egész vonalon vígan folyik az árrombolás.

Ez a jelenség, mint nagyon jól tudjuk, voltaképpen nem más, mint csalóka délibáb. Sajnos terheink, adóink nem szállítottak le, házbérekink, ha számszerűleg kisebbek is, lényegükben azonos, vagy még nagyobb terhet jelentenek, mint a múltban. Személyzeti kiadásaink, OTI járuléaink változatlanok és így van ez üzemi kiadásaink összes tételében. Ami az áru- és az anyagbeszerzési illeti, a kávéipar legfőbb cikkei: kávé, tea, stb. nem, hogy olcsóbbak lettek volna, de a vámemelés folytán megdrágultak. Nem változott a cukor ára, valamint a tejé sem. Az egyetlen tétel, ahol ezt konstatálhatjuk, a vendéglői üzemből felhasznált belföldi mezőgazdasági termékek ára, amelyek kétszázalékos bizonyos árdifferenciát mutatnak. Ha azonban azt vesszük figyelembe, hogy a kávéházi üzem természeténél fogva ezekből is csak prima minőséget használhat, ami természetesen drágább az átlagos árunál, akkor mondhatjuk, hogy ez az árleszállítás alig érezhető.

Ha ceruzával a kézben számolunk és a szerzetesjel látott árakat kalkuláljuk, azt tapasztaljuk, hogy voltaképpen már kalkuláció nincsen és a mai árak nem teszik lehetővé a gazdaságos üzletvezetést. Ennek megfelelően egymás után mennek tönkre azok az üzemek, amelyek látszólagos olcsó árúkat folytán bizonyos forgalmat el tudnak érni.

Mi tehát ennek a jelenségnek az oka? Semmi más, mint a lehetetlenség kifejlődött irreális verseny. Sokan csak arra törekednek, hogy üzleteiket megtöltsék, látogatottságot mutassanak fel és nem törődnek azzal, hogy mi az üzleti eredmény. Kevés a vendég, tehát azokat igyekeznek egyik helyről a másikba átvonzani, ami természetesen csak olyan módon lehet, hogy bizonyos előnyöket, vagy külön szolgáltatásokat igényelnek nekik. Sokszor megirtuk, hogy az ilyen eljárás csak ideig-óráig bír hatással, mert

nyomán megindul az ellenmunka, ugyanazt, vagy még többet adnak és a nagy áldozat árán megszerzett vendég ismét régi helyére, vagy egy más, még olcsóbbra vonul.

Ha feltesszük azt a kérdést, hogy közérdek-e az áraknak mértéktelen lenyomása, azt látjuk, hogy ez a leghatározottabban közérdekelles. Az árak leszállítása után folytatott üzletmenet előbb-utóbb katasztrófát idéz elő, üzletek összeomlása, munkahelyek megszűnése, a munkanélküliek számának fokozódása nem egyszer tapasztalt példa. A kincstár szempontjából nem csak egy adózó vállalkozás szűnik meg, de megszűnnek mindazok a bevételek, amelyeket az üzem alkalmazottai saját keresetük után, úgyszintén mint a fogyasztók a különböző fogyasztási cikkekbe betudott adók címén megfizetnek. Megszűnik a házbérfizetés, amelynek nagyobb fele a kincstárba folyik. Természetesen az államgazdálkodás nem nézheti közömbösen bevételeinek elmaradását és kénytelen az elmaradt bevételt más módon az adófizető polgárok összességén behozni. Az ily módon elmaradt szolgáltatásokat igyekeznek más címeken az adózókra hárítani és ennél fogva azokat a mérsékléseket, amelyeket az adózó a kávéházi dumping folytán megkap, kénytelen felemelt adó formájában megfizetni az államnak. Kétszázalékos, hogy ilyen adóemelések felemelt összegben terhelik meg a fogyasztást és így nem egy esetben jóval nagyobb terhet jelentenek a fogyasztónak, mint amennyi előnyt az egyes üzletek dumpingjei nyújtanak. Ezek szerint nyilvánvaló, hogy a fogyasztóközönségnek nem érdeke az árak irreális leszállítása.

Hogy magunknak az üzleteknek mit jelent ez a gazdálkodás, erről már nem egyszer szóltunk.

Most a kérdés csak az, hogy hogyan lehetne ennek a mértéktelen árletörésnek határokat szabni?

Vannak törvényeink, amelyek bizonyos irányítást és segítést nyújtanak, azonban ezek részben hiányosak, részben igénybevételük nehézkes és formalitásokhoz van kötve. Van törvényünk a tisztességtelen versenyről, van kartell-törvényünk, sőt az ipartestületi törvény az ipartestületi széknek keretében felállította az ipari tisztességet védő ipartestületi széklet. Ezeknek a törvényeknek nagy része a már elkövetelt cselekmények elbírálására vonatkozik. A kartell-törvény inkább a nagyipari és termelő iparágak érdekeit van hivatva védeni, ennél fogva a mi iparunk szempontjából alig vehető igénybe. Egy megelőző eljárást, vagy egy gyorsan intézkedő fórumot kellene felállítani, amely mozgékony-ságánál fogva röviden és határozottan tud intézkedni. Láttuk, hogy környező államok min-

denült igyekeznek az ily módon kifejlődött versenyt korlátok közé szorítani. A szomszédos Ausztria november 1-vel törvényt hozott, amely az árrombolások elbírálására külön bíróságot állított fel; a bíróság élén természetesen bírói személy áll és abban bírói funkciót szakértő ülnökök teljesítenek, a panaszok tárgyalása a beérkezéstől számított 8 napon belül történik. Mód van arra, hogy a tárgyalások alkalmával a szakképviselletek véleményüket előterjessék, erre is azonban legfeljebb 8 napi határidő van. A hozott ítéletek ellen fellebezésnek helye nincsen. Egy ilyen gyorsan működő bíróság előtt letárgyalt ügynek feltétlenül irányító hatása lesz, az egész érdekeltiségre nézve és valószínű, hogy ennek a fórumnak a határozatát a döntéseknél figyelembe fogják venni. Meg vagyunk győződve, hogy egy ilyen szervnek a felállítása nálunk is hatóság akadályos volna a további árrombolásoknak.

Meg kell még említenünk, hogy az árrombolás belső okai között szerepel az újonnan — sokszor kellő töké nélkül — alapított üzletek élni akarása. Tény az, hogy a megélhetéshez mindenkinek meg van a joga, azonban ez a jog is csak akkor gyakorolható, ha azzal a mások existenciáját nem veszélyeztetik. Sajnálattal tapasztaljuk, hogy új üzletek nyitásának alig van komoly akadályos. Nyitnak üzleteket pénz nélkül, kölcsön és óvadék pénzzel, amelyekért sokszor súlyos kamatokat kell fizetni. Ezek a kötelezettségek nyomják a vállalkozót, pénzt kell bevenni minden áron. A fontos tehát, hogy forgalom legyen, ami csak — a mai viszonyok mellett — árrombolással érhető el. Megkezdődik tehát az árak leszállítása, amely védekezésre készteti az érdekeltet és megindul a járvány az egész vonalon. E jelenség ellen is tehát megfelelő intézkedésre és védelemre van szükség oly módon, hogy az üzletalapítások megnehezítessék. Ha a nálunk sokkal fejlettebb ipari viszonyokkal bíró Ausztria 2 éven át szüneteltetni tudta az iparendéylek és igazolványok kiadását és legújában is azt a helyi szükséglet komoly beigazolásához kötötte és ugyanezt az intézkedést Németország, Csehország ugyancsak megtették, nem látnok semmi akadályt annak, ha a meglévő existenciák megvédésére ilyen, vagy hasonló intézkedést nálunk is életbe léptetnénk.

Mészáros Győző.

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártmánya

Legjobb „STUDIUM” védjegyű dák és irókréta

Gyárja: BUDAPESTI KRETAGYÁR RT. IX., Közraktár-utca 12.

Kapható: BUDAPESTI KÁVÉESOK ÁRUFORGALMI RT.-nél.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. sz.
Telefonok: 14-0-44 és 18-4-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készíti KRONEMER DAVID márványipari üzeme, Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút sark.) Telefon: 37-8-69

Budapesti Központi Általános Tejesarnok Részv.-Társ.

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: 46-2-63, 46-2-64,

46-2-65, 32-3-07,

33-8-91, 34-6-08, 35-0-16.

Sürgőnycim: „Köztef Budapest”

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója

Tofás osztály

Mocznik-mustár legyen minden asztalon!

Előjárósági ülés

1934. október 22.

Nagy érdeklődést váltott ki az októberi előjárósági ülés programja, mert a köztudatban hamarosan elterjedt a vendéglős ipartestülettel folytatott tárgyalások híre és mindenki a saját felfogása szerint kívánt állást foglalni ebben az ügyben.

Mint hogy a vendéglősökkel folytatott pourparlék folyamán szóba került a hávéházak főzésének korlátozása, amit az ipartestület elnöksége ad referendumot vett, a parlamentáris elintézés érdekében *Mészáros Győző* elnök előzetesen összehívta az ipartestület érdekelt tagjait, hogy véleményüket kikérje. — Az erről az értekezletről kiszivárgott hírek persze felkeltették az általános érdeklődés és így az előjárósági tagjai nagy számban jelentek meg az előjárósági ülésen.

Az ülésen résztvettek: *Mészáros Győző* elnök, *Dr. Hernády Jenő* iparhatósági biztos, *Strausz Vilmos* dr. alelnök, *Grosz Ödön*, *Katona István*, *Klauber József*, *Lissauer Gyula*, *Ottó Dezső*, *Reiner István*, *Rónai Miklós*, *Tarján Vilmos*, *Freiwirth Jenő*, *Kraszner Menyhért* előjárósági tagok, *Bodó Adolf* tb. tag, *Bauer György* főpénztáros, *Strasser Béla* számvizsgáló, *Havas Nándor* dr. főjegyző.

Mészáros Győző elnök az ülést megnyitotta a jegyzőkönyv hitelesítésére *Reiner István* és *Tarján Vilmos* előjárósági tagokat kérte fel. — Majd bejelentette, hogy *Gál Arnold*, *Scabó Sámuel* alelnökök, *Böhm Ferenc* és *Singer Kálmán* előjárósági tagok elmaradásukat kimentették.

Az 1934. október hó 23-án tartott előjárósági ülés jegyzőkönyve megjegyzés nélkül helyben hagyott.

Főjegyző jelenti, hogy *Reiner Jenő* (Angol), *Drucker Leó* (Központi, Óbuda), *Cs. Varga István* (Bocaccio), *kávéházi iparengedélyt* nyertek és bekebelezettek. *Gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernő* (Szeiffert) iparengedélyét megszüntette.

Elnök közli, hogy dr. *Strausz Vilmos*hoz sőgoraelhunytá alkalmával részvelevet intézett. Sajnálattal vétettél tudomásul.

Bemutatott *Zoltán Béla* ipartestületi tag levele, amelyben apósa elhunytá alkalmából kifejezett részvételt megköszöni.

Felolvastatták a **székesfővárosi polgármesterének felhívása**, melyben a **járda foglалási engedélyeknek** 1935. február 15-éig való beadására szólítja fel az érdekelteket. Az előjáróság a felhívásra a kartársak figyelmét felhívja.

Tarján Vilmos felmenti, hogy az elmúlt nyáron a járda foglалási engedélyek kiadásakor az ő engedélyét is korlátozni kívánták és csak nehézségek árán sikerült megkapni az eredeti területet. Reámutat külföldi példákra, ahol korlátozás nélkül lehet a járdát igénybevenni. Kéri a testület közbenjárását, hogy a jövőben e korlátozások ellen szólaljon fel.

Elnök reámutat arra, hogy ezek a korlátozások a közlekedési kodex intézkedéseiből származnak. Előterjesztéssel fordul a közmunkatanácshoz, hogy a kávéházak járda foglалását ne korlátozza.

Elnök közli, hogy több oldalról panasz érkezett, hogy kis vendéglőkben, korcsmákban, kávéházakban *automata billiárdok* állítanak fel, amelyek a kávéházak vendégeit elvonják. Ismerjük ezeknek a felállításoknak a hátterét. Ez ügyben az illetékes hatósághoz fordultunk, ahol az egyes esetek bejelentésére szólítottak fel bennünket. Kéri a kartársakat, jelentsék be, hogy hol vannak ilyenek felállítva?

Reiner István felszólalása után az előjáróság a kérdésre a tagok figyelmét felhívja.

Elnök jelenti, hogy a **rögtönzött táncengedélyek kiadása** tárgyában újabb előterjesztéssel fordult a székesfővárosi főkapitányához, majd a m. kir. belügyminiszterhez. Azt kérte, hogy a táncengedélyeket mindazoknak adják meg, akik a törvényes feltételeket igazolják.

A vonatkozó levelezés felolvastatván, ahhoz dr. *Strausz Vilmos*, *Grosz Ödön* és *Freiwirth Jenő* szólaltak fel, mire az előjáróság az elnök intézkedését helyesléssel veszi tudomásul.

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának a **női zenekarok engedélyei** tár-

gyában kiadott határozata felolvastatván, tudomásulvételét és irattározatát.

A kávéházakban kiszolgálásra kerülő *sacharin* forgalombahozatala ügyében főjegyző jelentette a kérdésben eddig történt lépéseket.

A *használt kártyák* ügyében *Bauer György* intéz kérdést, mire

Elnök közli, hogy ebben az ügyben egyelőre még döntés nem történt. Ha valaki ellen esetleg kihágási eljárás indítatnék, jelentse be az ipartestületnek.

Az ipartestületi *választásoknál* követendő eljárás szabályozása tárgyában kiadott polgármesteri rendelet, valamint

az *italmérési ügyek kijáróival* szemben követendő eljárást tartalmazó pénzügyigazgatósági értesítés, bemutatattatván, tudomásul vétettek.

Elnök utalással a legutóbbi előjárósági ülés határozatára, közli, hogy a vendéglős ipartestülettel megbeszélést folytatott. Mint tudjuk, egyes kartársak újabban erősen reafektüdtek az ebédfőzésre, ami a vendéglősök körében nagy recenzust keltett. A lefolytatott barátságos beszélgetés odairányult, hogy a vendéglősök főként a déli főzés megszüntetését kívánják, mivel szemben hajlandók a békebeli záróra visszaállításához hozzájárulni. Ez volt a kiindulási alap, amelyben elnök állást nem foglal, e részben az ipartestület előjárósága és közgyűlése van hivatva dönteni.

Grosz Ödön nem kíván ebben a nehéz kérdésben dönteni, a főzésre üzeme terjedelménél fogva, utalva van. A vendéglőket az 50-60 kávéház károsítja, hanem a kifőzések és a korcsmák. Szívesen látná a vendéglősökkel való megegyezést, de a jelen időben a szerzett jogokat meg kell védeni és arról nem lehet lemondani. Felolvassa a következő határozati javaslatot:

„Határozati javaslat.

A Budapesti Kávéosok Ipartestületének előjárósága elnöki jelentését megelégedéssel veszi tudomásul és őt a vendéglősökkel való további tárgyalások felfolytatásával megbizzza.

Felkéri azonban, hogy a tárgyalások folyamán az ipartestület tagjainak szerzett jogait határozottan védje meg és csak olyan megállapodást létesítsen, amelyek ezt a szempontot tekintetbe veszik.

Az előjáróság egyben utasítja az elnökséget, hogy az ipar megvédése érdekében új üzletek alapítása alkalmával a közviszonylat szempontjainak megfelelő figyelembevételét szorgalmazza.

Végül pedig az előjáróság felkéri az elnökséget, hogy az egész iparban sajnálatosan tapasztalt árrombolás leküzdésére az árvédelmi bizottság vagy bíróság felállítását javasolja és kérelmezze.

Dr. Strausz Vilmos: E kérdés igen régi problémát vet fel, aminek tárgyalására két ok indította az elnökséget. Egyrészt a vendéglősökkel folytatott verseny lerontotta az árakat, hogy az mindkét részen recenzust keltett, másrészt a kiskávéosok jogos törekvése a békebeli helyzet visszaállítása iránt. Ez tette az elnökség kötelességévé, hogy a kérdéssel foglalkozzék. anélkül, hogy előre lekötne magát bármely irányban. A vendéglős ipar üzése a kávéosoknak törvényes joga és erről lemondani aggályos, nem ismerte a jövőt. A főzés azért nem rentábilis, mert az árak lementek, hálán eljön az idő, amikor a főzés rentábilis lesz. A határozati javaslatot azzal fogadja el, hogy elnök a tárgyalásokat a szerzett jogok és meglévő engedélyek megvédése mellett folytassa.

Tarján Vilmos: annak oka, hogy e kérdés felmerült, hogy a legtöbb helyen áron alul árulják ezeket a cikkeket. Ahól kevés a közönség, a főzés nem rentábilis, és ezért rontja a főzés az egyes kávéházak anyagi helyzetét. Ezt azonban általánosítani nem lehet. A vendéglősök a konkurenciát ne a kávéosokban, de a számtalan más főzőüzemekben keressék.

Az ipartestület kebelében belül vannak áramlatok, amelyek az ipar általános érdekeit fel akarják áldozni az egy órai zárórának. De nem lehet megállapítani, hogy ennek lesz-e eredménye. Ejjel 1 óra után egyetlen vendéglőben sincs számottevő közönség. Ez nem jelenti azt, hogy ne szorgalmazzuk azt, hogy a vendéglők 1 órakor zárjanak. Azonban ettől nem vár eredményt. A határozati javaslatot saját részéről elfogadja.

KITŰNŐ és MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel csakis az Országos Magyar Zenés Szövetség Közvetítő Irodája útján (VII. Erzsébet-krt. 9-11. Newyork palota, telefon: 44-0-16) kaphat! Hivatalos közvetítő: Augenföld Jenő.

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8. Telefon: 84-3-39. — üveg és porcellán.

A világhírű National Ellenőrző Pénztár

megvédi be-
vételt, fo-
kozza for-
galmát és
tisztá hasz-
nát, rendet,
fontosságot
teremt üzle-
tében.

Nélkülözhetetlen munkatársá

minden üzlettulajdonosnak.
Okvetlen kérjen díjtalan ismertetést,
ha még nem vezette be!
Kényelmes részletfizetés — Csere — Garancia
Karbantartás.

**NATIONAL REGISZTRÁLO PÉNZTÁRAK
TERJESZTÉSI VÁLLALATA,**
Budapest, IV., Szarka-u. 4. Tel.: 82-5-10.

Freiwirth Jenő tudja, hogy a kiskávéosok szívesen lemondanak a vendéglősök 1 órai zárórája ellenében a főzésről. A kiskávéosok érdekeit meg kell védeni, de szerzett jogokról lemondani nem hajlandó.

Reiner István tiltakozik a kis- és nagykávéosok között megkülönböztetés ellen. A testület előjárósága csak egyforma tagokat ismer. De ha megkülönböztetés történik, akkor a nagykávéosok részére legalább annyi védelmet és jogot követel, mint a kiskávéosok részére. Reámutat a nagy kávéházak helyzetére és fontosságára.

Lissauer Gyula: Minden oldalról jogosult a megjelölésre való törekvés, mindenkinek meg van a maga baja. Nem kíván a nagy üzletek vitelbe beleavatkozni, azonban ő érzi saját üzlete gondjait. A kisebb kávéházaknak szüksége van a békebeli záróra visszaállítására. Ne adjanak ki újabb vendéglős iparengedélyeket és állítsák fel az árvédelmi bizottságot. Nem akarja a nagy kávéházakat bántani, amelyek a főváros díszit, de a kis kávéházak a maguk körzetében ugyanazt a munkát fejtik ki.

Dr. Strausz Vilmos elismeri *Lissauer* felszólalásának tárgyilagossá voltát. Mindent el kell követni, hogy a kiskávéosok helyzete javíttassék. **Grosz Ödön** és **Tarján Vilmos** megjegyzései után

Elnök összefoglalja a felszólalásokat. Teljes mértékben méltányolja a kisebb üzletek helyzetét, de figyelembe kell venni a nagy üzletek jogos érdekeit. Erre való tekintettel ezt a kérdést szavazás útján nem lehet eldönteni. Bár a kérdésben meg van egyéni felfogás, azonban ezt nem kívánja a testületre oktrojálni.

Az étkezési ipart egységesen szabályozni nem lehet. Az árak terén rendet csinálni szinte lehetetlen. Ellenben adódott a helyzet, hogy a vendéglős ipartestülettel együttes közös eljárás útján eredményes akció lehet indítani. Jogfeladásra nem hajlandó és miután ez a gondolat az előterjesztett indítványban benne van, azt magáévá teszi.

Elnök javaslatára az előjáróság **Grosz Ödön** indítványát egyhangulag elfogadta.

Elnök jelzi, hogy a szilveszteri zenélesi záróra meghosszabbítása iránt a belügyminisztériumhoz előterjesztéssel fordul.

Főjegyző bemutatja az ipartestület elnökségének a **székesfővárosi ipari ügyosztálya** vezetőségének felhívására adott választát, melyben az ipar megoldására váró kérdéseit részletesen felsorolta.

Az **ipartestületi munkaközvetítő** október havi munkásságáról szóló jelentés előterjesztettét és irattározatát.

Az **IPOK**-nak a **kisipari hitelek folyósítása** feltételeit tartalmazó értesítése tudomásul vett.

Elnök felhívja a testület összes tagjainak figyelmét az **újévi ajándékok osztogatását** megtiltó határozatra. Aki a tilalmat megszegi, a kari becsület ellen vét. Kéri a kartársakat, saját érdekében alkalmazkodjanak ehhez a határozathoz. Az újévi ajándékok megváltása fejében járuljanak a munkanélküliek segélyezéséért szolgáló alaphoz. Az előjáróság elnök felhívását az összes kartársak figyelmébe ajánlja.

A napirend letárgyalatott s elnök az előjáróság ülését befejezettnek jelentette ki.

Hattyu gőzmosó és fémernemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-u. 8. Telefon: 38-5-58 és 35-8-50
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebből ó berendezéssel Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Szardellagyűrű 1/8-os (10 halas doboz)

dobozonként P 1.32

Szardellagyűrű 1/5-ös

dobozonként P —.86

Legprimább minőség, közepes, másodrendű gyártmányokat nem importálunk.

BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT-nál
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

Király Gözmosóda

mindenkinél modernebb berendezése legkíméletesebb és legolcsóbb mosást garantálja
IV., Magyar-utca 3. Telefon: 85-1-29, — VI., Hajdu-utca 12-14. Telefon: 93-1-15

HIVATALOS RÉSZ

Figyelmeztetés!

A pénzügyvizsgálóságnak tudomására jutott, hogy illetéktelen személyek — akik jogképviseletre egyébként sem jogosultak — az italmérők tájékoztatlanúságát kihasználva, italmérési engedély ügyek kijárást vállalva, a jóbiszemű italmérőktől pénzt vesznek fel.

Ennek megakadályozása érdekében figyelmezteti a pénzügyvizsgálóságot a folyamodókat, hogy ilyen egyéneket ne hallgassanak meg, mert a tárgyalás alatt álló italmérési engedély iránti kérelmeket minden befolyástól és közbenjárástól mentesen, a törvényes rendelkezéseknek megfelelően és az összes figyelembe jöhető körülményeknek hivatalból való mérlegelésével intézi, így a kérelmek kedvező elintézése vagy sürgetése érdekében idegen befolyást igénybe vevők nem kell.

A tárgyalás alatt álló kérelmekről felvilágosítást kizárólag a főosztály — és osztályvezetők, vagy ezek helyettesei adhatnak.

A kérelem tárgyát képező ügygel kapcsolatban a helyszínen megjelenő pénzügyi (pénzügyőri) közegek személyazonosságukat arcképek személyazonossági igazolvánnyal igazolni tartoznak. Pénzt vagy bélyegeket átvenni azonban még ezekben sincs joga. A magát pénzügyi közegek valló olyan egyént, aki személyazonosságát nem igazolja, gyanú fennforgása esetén igazolatlan végett a legközelebbi rendőri közegnek célszerű átadni.

Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazg.

Néhány érdekes szám a kávéról

Megbízható statisztikai adatok dacára a nagy világválságnak, a kávéfogyasztás az egyes országokban lényeges arányokban nem igen változott. Ezidőszent, éppen úgy, mint a háború előtt, az Amerikai Egyesült Államok, Franciaország és Németország állnak a kávéfogyasztó államok jegyzékének az első helyein. A különbség csak az, hogy míg a háború előtt Németországnak volt a második hely, ezt most Franciaország foglalta el, ami kitűnik a következő táblázatból:

	Kávéfogyasztás tonnában	
	1931	1932
Amerikai Egyesült Államok	786.000	675.000
Franciaország	193.975	186.888
Németország	185.623	129.600
Belgium	51.500	49.560
Svédország	52.800	38.600
Olaszország	43.800	40.800
Hollandia	41.000	34.000
Magyarország	32.673	25.820
Dánia	32.232	26.168
Spanyolország	26.409	22.107

Ami a fejkvótát illeti, úgy volt néhány lényegbevágó változás. Az első helyen áll Dánia évenként és fejenként 8.18 kilogramm kávéfogyasztással, azután Svédország 7.42 kilogramm, Norvégia 6.02 kilogramm, Belgium 5.86 kilogramm és az Amerikai Egyesült Államok 5.86 kilogramm, Hollandia 3.95 kilogramm, Franciaország 4.56 kilogramm. Egyes tengerentúli országokban alig isznak kávé; így például Kína egész kávéfogyasztása évenként mintegy 30 tonna, Oroszországnak alig valamivel több, mint 200 tonna, Japáné Koreával és Formozsa szigetével együtt 1800 tonna és Irországnak 170 tonna.

Érdekes az a statisztika is, amely a Brazíliaiban megsemmisített kávéval foglalkozik. Ez már csak azért is aktuális, mert a napokban Brazíliának jubileuma volt, amelyet azonban nem ünne-

pelt meg. Most érkezett el ugyanis a megsemmisített harminc milliomodik zsák kávéhoz. Minthogy a kávé megsemmisítését csak 1931-ben kezdték meg, a tűz és víz által megsemmisített kávé évi átlaga hét és félmillió zsák. Minden zsák tartalma 60 kilogramm, tehát Brazília eddig közel 2000 millió kilogramm kávé puszított el.

Hogy erről a rengeteg mennyiségről csupán halvány fogalmat is alkothassunk magunknak, álljanak itt a következő beszédes számok:

Csonkamagyarország évi kávészükséglete kb. 2,500,000 kg., ami azt jelenti, hogy az elsüllyesztett kvantum nekünk kb. 400 esztendőre lett volna elegendő.

Az egész világ kávészükséglete — amennyiben a mi évi egyharmad kilogramm fejkvótánkat a világfogyasztás évi fejkvótáját tekintjük egyenlőnek — az elpusztított mennyiséggel 3 esztendőre lett volna fedezve; — de ha háromnyit veszünk is évi átlagos fejkvótának, akkor is egy álló esztendőig futtató volna belőle.

2,000 millió kg. = 200,000 vagon; — ha 1 vagon hossza kb. 10 m., akkor ez egy kb. 2000 km. hosszú vasúti szerelvénynek — Pozsony és Brassó közötti távolság kétszeresének — felel meg.

A tengerbe süllyesztett és elégetett 2000 millió kg. kávé egy vonalba helyezve 5 millió km. távolságot adna, ez pedig 125-ször akkora táv, mint amekkora a Föld leghosszabb délköre; kb. 15-ször akkora, mint a föld és hold közötti légvonal és egy éjjel-nappal szüntelenül 100 kilométer gyorsasággal száguldó expresszvonal ekkora pályát kb. 5 és fél esztendő alatt tudna befutni.

Valóban a bibliai hét kövér és hét sovány esztendő tanulságaiból maig sem okult a világ.

Isten bősége áldását a féktelen emberi kapzsáság és haszonlesés dehogyan is juttatja el oda, ahol arra az éhhalál küszöbén állt a millióknak létszükségletük van, hanem inkább elégeti, vagy a tengerek mélységes fenekére süllyeszti.

dr. Radó Sándor.

(Fűszerkereskedők Lapja)

Uj, erős iparosvédelem Ausztriában

Az osztrák kormány október 31-én hirdette ki az osztrák ipartörvény novelláját, amely három részben gyökeres segítséget, hoz az osztrák iparosoknak.

Az első részben az üzletnyitást komolyabb és szigorubb feltételekhez köti. A második részben a képesítés igazolását szigorítják, a harmadik az árrömbölások ellen új bíraskodást szerveznek.

1935. végéig a hatóság megtagadhatja az új üzletek nyitását, hogyha az új üzlet, illetve műhely révén a versenyszínpadok gazdaságilag egészen fejletlen fejlődést vennének.

Uj iparigazolványt csak nagykorú kaphat. Eddig a szakmák három csoportba oszlottak. Voltak szabad, voltak kézműves természetű és voltak engedélyes iparok. Az új csoport a kötött iparok csoportja, amelyhez most már a kiskereskedő is tartozik. Ennél most már három évi gyakorlati időt kell igazolni. A kézmű-

Üvegáru, porcellánáru, edények és minden vendéglői cikk a legolcsóbb nagybani árakon.
Okvetlen kérjen árajánlatot!
Kérje legújabb vendéglős árjegyzékünket!
REISZ ÁRUHÁZAK
Budapest, VII., Király u. 47. és IV., Kálvin-ter.

Kolényi Kornél
konzervgyár, Budapest,
Cég alapítva 1879. Telefon: 32-3-00.
JAMJEI ELSŐRANGUAK!
Kajsziabarnack-iz minőségben, felülmúlhatatlan!
Kapható:
Budapesti Kávé sok Áruforgalmi Rt.
Budapest, VIII., József krt. 38. Tel.: 39-2-77.

A jelszó:

KATHREINER és
FRANCK-PÓTKÁVÉ

Ez csinál forgalmat!
Ez hoz szép hasznot!

ves természetű iparoknál ezentúl öt évi gyakorlat igazolandó.

Kézművesiparban iparigazolványt csak mestervizsgával lehet kérni. Ezentúl nemcsak a kontár bünhődik, hanem az is, aki tudva a kontárnál rendelt munkát.

Az ipartestületek is újabb jogkört kapnak. Ha az ipartestület közgyűlése kétharmad többséggel az üzleti verseny dolgában határozatot hoz, úgy az összes tagokra nézve kötelező.

A legfontosabb újítás az árrömbölés elleni bíraskodás.

Az új bíraskodás rendje ez:
Minden törvényszék mellett egy árrömbölési tanács is lesz, amely egy elnöklő hivatásos bíróból és két szakértő ülnökből fog állni.

Piszkos verseny esetén a panaszos, vagy ehhez a bírósághoz, vagy a tisztességtelen versenyben itélkező bírósághoz fordulhat. Az új bíróság előtt kártérítést nem lehet követelni.

A szakértő ülnököket a szakmai testületek jegyzékéből kell venni. A tárgyaláson a nyilvánosság kizárható. Szükség esetén a szakipari szervezetek szakvéleménye igénybe vehető. A bíróság határozata felelhetetlen.

December 1-én életbelép az ásványviz- és szikvizadó

Az 1934. évi XVII. törvénycikkben, mnit ismeretes, a kormány felhatalmazást kapott arra, hogy a főváros területén fogyasztásra kerülő gyógy- és ásványvizekre, valamint a szikvizre, továbbá a fürdőjegyekre külön díjat vessen ki, a gyógyhelyi és üdülőhelyi célok pénzügyi fedezetének előteremtése céljából. A törvény végrehajtási rendelete a napokban jelent meg a hivatalos lapban és a következő lényegesebb rendelkezéseket tartalmazza:

Budapest székesfőváros területén csak olyan belföldi vagy külföldi gyógyvizet (keserűvizet), természetes vagy mesterséges ásványvizet, kengyeláros üvegekbe töltött szikvizet, illetőleg szörppel ízesített üdítővizet, továbbá szikviz készítésére szolgáló oly szénsavas töltényt szabad forgalomba hozni, amely a Budapesti Központi Gyógyhelyi és Üdülőhelyi Bizottság által kibocsátott egy fillér értékű gyógyhelyi zárjeggyel el van látva. A zárjegyet a Központi Bizottság bocsátja a forrástulajdonosok, bérlelők, illetve a forgalombahozók rendelkezésére, az ellenérték lefizetése ellenében.

A főváros területén készített és itt forgalombba kerülő, de nem kengyeláros üvegekbe töltött szikviznél a díjat a szénsavgyár, illetve a szénsavat eladó kereskedő köteles leróni a következő módon: Ha a szénsav szifonfejű üvegben árusított szikviz telítésére szolgál, minden 10 kg-os szénsavtartály után 7 pengőt kell a Központi Bizottság csekszámlájára befizetni. Az ilyen szénsavtartályokat 10 cm-es piros sávvallal kell megjelölni és az a szikvizgyártó, aki

Mantos testvérek Rt.

festő, mázó és
tapetázó ipariskem

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-35

Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és falakrpi munkáitallat művészi kivitelben végezzük.

Málnaszörpöt

a nyári szezon alatt kizárólag garantált tiszta, utóprémesntes, 65%-os áruból vásároljon, első-rangu minőségben 5-10 kgos tételekben kímérve, kg-ként P 1.65
Nagyobb vételnél külön árengedmény.
Figyelmeztetjük üzletfeleinket, hogy nagyon sok meggytelével kevert és burgonyasziruppal manipulált málnaszörp kerül a napi áron alul forgalomba.
Garantált, elsőrangú, szavatolt minőségben kapható a

BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT-nál
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon. 39-2-77.

Kristály ásványos forrás viz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

NÖSNER pezsgő

Nösner, V., Hollán-u. 2. Rendelések Tel. 19-4-89.

szikvizet Budapesten szifonfejes üvegben állít elő, csak ilyen megjelölt tartályban vásárolhat szénsavat. Ha pedig a szénsav szikviztáncokban vagy rendszer szikvizgyártó készülékekkel, de saját üzemben fogyasztásra kerülő szikviz vagy üdítővíz feltésére szolgál, minden készülék után havonta 20 pengőt kell befizetni a Központi Bizottság pénztárába. A Budapesten kívül előállított, de itt forgalomba kerülő szikvizet csak akkor szabad árusítani, ha minden palack el van látva a zárjeggyel.

A rendelet második része a főváros területén levő összes fürdők jegyei után fizetendő díjat állapítja meg. A díj (a fürdőjegy ára szerint) 80 fillérig 2 fillér, 81—150 fillérig 4 fillér, 151 fillérlől 2 pengőig 6 fillér, 2 pengőn felül 8 fillér, évi szabadjegy és bérletjegy után 2 pengő, időleges szabad- és bérletjegy után arányos összeg. A fürdőjegy alapárához a ruha-, szekrény-, kabindíjat hozzá kell számítani. A díj beszedése céljára a rendelet kimondja, hogy a fürdők csak a Központi Bizottság által felbélyegzett jegyeket hozhatnak forgalomba és a díjat a felbélyegzéssel egyidejűleg a fürdőtulajdonos tartozik előre befizetni.

A rendelet december 1-én lép életbe.

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

December 5-ig beküldendők az adóközösségi kérdőívek.

December 6-ig megfizetendő a nem általánosan és nem zenészközvetők vigalmi adója.

December 10-ig tartoznak az adóközösségi tagjai december havi fényüzési és forgalmiadó általánukat megfizetni.

December 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

December 20-ig befizetendő az általánosan és zenés kávéházak vigalmiadója.

December 25-ig beizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

BORVENDÉG FERENC

A főváros polgársága őszinte gyászsal kísérte korai sírjába *Borvendég Ferencet*, akit rövid hónapokkal ezelőtt, mint „szanálási főpolgármestert” megnyugvással, bizalommal és sok reménységgel köszöntött. Iparunk — mely *Borvendég* Ferenc személyében éveken át megérett jóakaróját tisztelte, — teljes mértékben magának érezte ezeket az érzéseket és jobb idők reményében várta *Borvendég* munkásságának eredményeit. Fájdalom, a sors keze még programjának kibontását sem engedte és munkája megkezdése előtt elragadta őt a halál. Mint a főváros polgárainak egy kicsiny csoportja, fájdalommal vesszük tudomásul a gyászhiért és kegyeletünk szerény virágát tesszük a koszorúk és megemlékezések csokrai közé.

Halálhíradás. *Dr. Stranz* Vilmos, a Bristol szálloda r. t. vezérigazgatóját súlyos csapás érte. Neje, szül. *Link* Ilona úrnő november hó 24-én hosszú szenvedés után elhunyt. A megboldogult férjén kívül édesanyja, fia, menyje, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja. November hó 20-án temették el a rákoskeresztúri temetőben, nagy gyászoló közönség jelenlétében.

Gyászjelentés. *Hajós* Samu, ipartestületünk sok éven át volt érdemes előjáróági tagja, a háború előtti években a Kassai szállodás-, vendéglős- és kávépartársulat elnöke, a volt Baross téri Központi kávéház egykori tulajdonosa, november hó 28-án hosszas szenvedés után, 70 éves korában elhunyt. Elhunytja feleségét, fiát, leányát, vejét, unokáját és számos rokonát döntötte gyászba. Iparunk lelkes és szorgalmas munkását vesztette el benne. Temetése november hó 29-én történt meg, nagy és kegyeletes közönség részvételével.

Minden hölgynek egyéni frizurát kreál, hajfestésben a legtökéletesebbet adja

ECKERT

VIII., Múzeum-

körut

10.

Telefon: 34-5-29.

Kedvezményes ajándék lapunk olvasóinak karácsonyra!

Diskay

sok értékes nyeremény és jutalom! melyet az alanti cég készít.

1 felvételtől kidolgozva, 1 nagy szalonn festett fotó 18x24 cm. nagyságban, színes képek, vagy barna színben, vagy akvarell kivételben. Ez az árcsoport nagy család képekre is érvényes. Utlept és igazolmányképek azonban készülnék 40 fillérről: 6 darab rendelésnél. — Részvételi díj pengő 10.70 helyett lapunk olvasóinak csak pengő 5.70. Nyári főkműterem a MARGITSZIGETEN.

FOTÓ-SZÉPESGVERSEN MŰVESZET BARÁTOK!

„DISKAY” védjegyjű művészi fotót a név garantálja! BUDAPEST., VII., RÁKÓCZI UT 18 SZ. (lift díjtalan) Telefon: 31-8-81.

Törökország leszokik a kávéivásról? Istambulból jelentik: Az istanbuli és ankarai újságok a török kormány felhívására hetek óta élénk propagandát kezdtek a kávéivás ellen. A konzervatív török lapok egymás után hozzák a cikkeket, melyekben kiszámítják, hogy a kávé egyáltalán nem tekinthető török nemzeti italnak. Törökországban a kávézást ugyanis csak 1556-ban honosította meg egy *Chem* nevezetű aleppói arab, aki először szállította Istanbulba a kávébabot és ott maga tanította üzemeltetésre a törököket a kávéfőzésre. A török nép nemzeti itala sokkal inkább az „ayram”, egy számarterjűből és juhtejből készült savanyú keverék, melyet néhány évszázadal ezelőtt a törökök igen nagy mennyiségben fogyasztottak és amelyet a török földművelő lakosság még ma is igen kedvel. A török kormány kávéellenes kampányának gazdasági oka van, amennyiben erősen passzív külkereskedelmi mérlegének jelentős tételét képezi évente a braziliai kávészállítmány, az állandó sajtópropagandával sikerült leszoktatnia a lakosságot a nagyarányú kávéfogyasztásról és ezzel a külkereskedelmi mérleg passzívumát is csökkenteni. A statisztika szerint, Törökországban minden lakos — férfi és asszony, öreg és gyermek egyformán — állag 15 eszecsze feketekávéét iszik naponta és ép ezért nehéz feladata lesz a török kormánynak erről a nagyarányú szenvedélyéről a lakosságot leszoktatni, már csak azért is, mert kérdés, hogy van-e annyi számar Törökországban, hogy minden török 15 eszecsze kávé helyett 15 eszecsze ayramot ihassék naponta.

A pest-budai kávéipar 250 éves története c. jubiláris munka, melyet a Budapesti Kávéipartestület megbízásából *Dr. Bevilacqua-Borsody Béla* és *Dr. Mazsary Béla* — lapunk munkatársai — írtak meg, sajtó alatt van és előreláthatólag karácsonyra megjelenik. A valóban érdekfeszítő kulturisztóriai könyv iránt már eddig is igen nagy az érdeklődés és tekintélyes a megrendelők száma. — A szétküldés akadálytalan lebonyolítása érdekében kérjük t. kartársainkat, hogy megrendeléseiket — amennyiben azt nem tették volna — idejekorán juttassák el ipartestületünk irodájába. A mű kedvezményes ára előzetes megrendelés esetén 15 pengő.

Adóközösségi ívek szétküldése. Az adóközösség vezetősége az 1935. évre szóló előmunkálatokat már megkezdte és evégből a forgalmi adatok bevallását kéri íveket bocsátott szét. — Figyelmeztetjük mindazokat, akik az 1935. évi adóközösségi tagjai kívánának lenni, tekintet nélkül arra, hogy az előző évben tagjaik voltak-e, vagy sem, vallomásaikat a felhívásban jelzett határidőig küldjék be.

Nyomatványok. Felhívjuk testületünk tagjainak figyelmét arra, hogy ipartestületünk elnöksége a munkakönyvek és személyi okmányok megőrzésére borítékokat készített, amelyek a reájuk vezetett szöveg kitöltésével, a forgalomban gyanánt használhatók fel. — A testület irodájában úgy ezek a borítékok, mint könyvelési célokra szolgáló feljegyzési könyvek, vigalmi adó nyilvántartási füzetek, árlapok, nappali és esti pénztárívek, valamint más nyomatványok is kaphatók.

A Magyar Kávéok Évkönyvének 1935. évi IX. évfolyama egy évi szünetelés után, a régi hasznos adatokkal újjonnan átdolgozva az év végén újra megjelenik. — Kérjük a kartársakat, hogy megrendeléseiket a testület irodájába juttassák mihamarabb el, mert a könyv csak korlátozott példányszámban jelenik meg.

Figyelmeztetés az ipartestület tagjaihoz. A kereskedelmi miniszter úr rendelkezése értelmében a munkába álló segéd munkakönyvét 8 napon belül az ipartestületnél be kell jelenteni. Ugyancsak ennek kell történni a segéd kilépése alkalmából is. A fenti rendelkezés pontos betartására nyomatékosan figyelmezteti az elnökség minden munkaadót, hogy segédei be- és kilépését 8 napon belül az ipartestületnél jelentse be. Késedelmes be- és kijelentés ipari kihágásnak minősül, s pénzbírsággal jár.

Tanulmányi kirándulás. A budapesti kávéipartestület szakirányú tanonccsoklójának vezetősége folytatta a korábban tervbevélt tanulmányi kirándulásokat és folyó évi november hó 23-án az iskola növendékeivel megtekintette a Budapesti Központi Általános Tejszarnokot. Dél-élelt 10 órákor volt a találkozás a szakiskolában, ahonnan a vezető tanár 25 tanulóval elindult az említett üzem megtekintésére. A gyártelepen *Lehotzky* Endre vegyész várta az iskolát és ő maga kalauzolta a gyár területén, fáradhatatlanul, szakszerű magyarázatokkal szolgálva. Imponáló látvány volt a hatalmas üzem nagy-szerű organizációja, a modern gépek tömege, a nagy tisztaság, amellyel az egész útunk alatt találkozunk. A gyár megtekintése után dúsán terített asztal várta a vendégeket, ahol tej, túró, caaó, aludtjey, vaj és sütemény között választhattak. Köszönetet mondva *Lehotzky* vegyész úrnak a szíves vendéglátásért és vezetésért, növendékeink a legnagyobb rendben elhagyták a gyár telepet.

(O. D.)

SPRINGUT HENRIK tojásnagykereskedő
Budapest, VI., Vasvári Pál u. 11. Telefon: 21-7-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglőszállító

Dóry-pusztai csemegesajt

a legrégebben bevezetett márka.

Teabeszerzésnél próbálja ki

BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT.
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

alanti különleges teakeverékeit, amelyek kizárólag kipróbált minőségű, garantáltan friss, nemcsak természetből vannak összeállítva és kipróbálva.

Olesó, kommere teákat (14 pengőn alul) ne vásároljon. A tea áraban csak 8 pengő mag a vám, úgyhogy az alanti árakon alul csak alány minőségű szerezhető be, mely kávéházi célokra alkalmatlan.

Kimérve is szállítunk alanti keverékeinkből:

Imperial keverék per kg	P 20,35
Royal keverék per kg	P 18,45
Lipton rendsz. teakeverék per kg	P 19,35
Teakeverék A per kg	P 17,40
Teakeverék B per kg	P 14,80

Chrómoztassa, nickeleztesse felszerelését

NEMES EDE chrómozó vállalatánál,
Budapest, VI., Nagymező uca 45.
Telefon: 18-9-80.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utazásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R. T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
Telefon: 31-0-03, 45-3-71.
Alapítatott 1824.

Az eredeti **SIDOL** fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!
Göztől Lipót „SIDOL” vegyijtermékek gyára R. T.
Telefon: 96-0-86 és 96-8-27.